

چهل حدیث «جوان و جوانی»

۱ امام صادق علیه السلام : عَلَيْكَ بِالْأَحْدَاثِ فَإِنَّهُمْ أَسْرَعُ إِلَى كُلِّ خَيْرٍ ؛

جوانان را دریاب، زیرا که آنان سریع تر به کارهای خیر روی می آورند.

کافی، ج ۸، ص ۹۳، ح ۶۶

۲ امام علی علیه السلام : فِي وَصِيَّتِهِ لِإِنِّهِ الْحَسَنِ علیه السلام إِنَّمَا قَلْبُ الْحَدَثِ كَالْأَرْضِ الْخَالِيَةِ مَا أَلْقَى فِيهَا مِنْ شَيْءٍ قَبِلَتْهُ فَبَادَرْتُكَ بِالْأَدَبِ قَبْلَ أَنْ يَقْسُو قَلْبَكَ وَيَشْتَغِلَ لُبُّكَ ؛

در وصیت به فرزندش امام حسن علیه السلام : دل جوان ، مانند زمین کشت نشده است . آنچه در آن افکنده شود، می پذیرد . از این رو ، پیش از آن که دلت سخت گردد و خردتسرگرم شود ، به تربیت تو همت گماشتم.

نهج البلاغه ، از نامه ۳۱

۳ پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم : أَوْصِيَكُمْ بِالشُّبَّانِ خَيْرًا فَإِنَّهُمْ أَرْقُ أَفْئِدَةً إِنَّ اللَّهَ بَعَثَنِي بِشِيرًا وَنَذِيرًا فَحَالَفَنِي الشُّبَّانُ وَخَالَفَنِي الشُّيُوخُ، ثُمَّ قَرَأَ « فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ » ؛

شما را به نیکی با جوانان سفارش می کنم، چرا که آنان، دل های رقیق تری دارند، بهراستی که خداوند، مرا بشارت دهنده و هشدار دهنده برانگیخت، جوانان با من همپیمان شدند و پیران با من به مخالفت برخاستند. آن گاه این آیه را خواندند: «و عمر آنان به درازا کشید و دل هایشان سخت گردید.»

سفینه البحار، ج ۲، ص ۱۷۶

۴ پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم : مَنْ تَعَلَّمَ فِي شَبَابِهِ كَانَ بِمَنْزِلَةِ الْوَشْمِ فِي الْحَجَرِ وَمَنْ تَعَلَّمَ وَهُوَ كَبِيرٌ كَانَ بِمَنْزِلَةِ الْكِتَابِ عَلَى وَجْهِ الْمَاءِ ؛

هر کس در جوانی اش بیاموزد ، آموخته اش مانند نقش بر سنگ است و هر کس در بزرگ سالی بیاموزد، مانند نوشتن بر روی آب است.

نوادیر راوندی ، ص ۱۳۲، ح ۱۶۹

۵ امام باقر علیه السلام : إِنَّ أَبِي زَيْنُ الْعَابِدِينَ علیه السلام إِذَا نَظَرَ إِلَى الشَّبَابِ الَّذِينَ يَطْلُبُونَ الْعِلْمَ أَدْنَاهُمْ إِلَيْهِ وَ قَالَ : مَرَحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ وَدَائِعُ الْعِلْمِ وَ يَوْشِكُ إِذْ أَنْتُمْ صِغَارُ قَوْمٍ أَنْ تَكُونُوا كِبَارَ آخِرِينَ ؛

پدرم امام زین العابدین علیه السلام ، هر گاه به جوانانی که دانش می اندوختند ، می نگریست ، آنان را به خود نزدیک می کرد و می فرمود : آفرین بر شما که امانت های مردم برای آموختن دانستید و به زودی شما کم سالان جامعه ، بزرگان جامعه ای دیگر می شوید.

الدرالنظیم فی مناقب الائمة اللهمم ، ص ۵۸۷

پیامبر ﷺ: يَا عَلِيُّ بَادِرٍ بَارِزٍ قَبْلَ أَرْبَعٍ : شَبَابِكَ قَبْلَ هَرَمِكَ وَ صِحَّتِكَ قَبْلَ سُقْمِكَ وَ غِنَاكَ قَبْلَ فَقْرِكَ ، وَ حَيَاتِكَ قَبْلَ مَوْتِكَ ؛

ای علی! چهار چیز را پیش از چهار چیز دریاب: جوانی ات را پیش از پیری؛ و سلامتی ات را پیش از بیماری؛ و ثروت را پیش از فقر و زندگی ات را پیش از مرگ.

من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳۵۷، ح ۵۷۶۲

۱۷ امام علی علیه السلام: فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ «وَلَا تَنْسَ نَصِيْبَكَ مِنَ الدُّنْيَا» : لَا تَنْسَ صِحَّتَكَ وَ قُوَّتَكَ وَ فَرَاغَكَ وَ شَبَابَكَ وَ نَشَاطَكَ أَنْ تَطْلُبَ بِهَا الْآخِرَةَ ؛

درباره آیه سهم خود را از دنیا فراموش مکن: یعنی سلامتی، توانایی، فرصت، جوانی و شادابی ات را فراموش مکن، تا با آنها، آخرت را به دست آوری.

قصص، آیه ۷۷: امالی صدوق، ص ۲۹۹، ح ۳۳۶

۱۸ امام صادق علیه السلام: بَادِرُوا أَحْدَاثَكُمْ بِالْحَدِيثِ قَبْلَ أَنْ تَسْبِقَكُمْ إِلَيْهِمُ الْمُرِجَةُ ؛

به آموختن حدیث (معارف دینی) به جوانانتان، پیش از آن که منحرفین آنان را گمراه سازند، اقدام نمایید.

تهذیب الأحکام، ج ۸، ص ۱۱۱، ح ۳۸۱

۱۹ امام علی علیه السلام: لَا تَفْسِرُوا أَوْلَادَكُمْ عَلَى آدَابِكُمْ ، فَإِنَّهُمْ مَخْلُوقُونَ لِزَمَانٍ غَيْرِ زَمَانِكُمْ ؛

آداب و رسوم خود را به فرزندانان تحمیل نکنید، زیرا آنان برای زمانی غیر از زمان شما آفریده شده اند.

شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج ۲۰، ص ۲۶۷، ح ۱۰۲

۱۱۰ امام علی علیه السلام: يَا مَعْشَرَ الْفِتْيَانِ، حَصَّنُوا أَعْرَاضَكُمْ بِالْأَدَبِ وَ دِينَكُمْ بِالْعِلْمِ ؛

ای جوانان! آبرویتان را با ادب و دینتان را با دانش حفظ کنید.

تاریخ یعقوبی، ج ۲، ص ۲۱۰

۱۱ پیامبر ﷺ: الْمُؤْمِنُ الْقَوِيُّ خَيْرٌ وَ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِ الضَّعِيفِ ؛

انسان با ایمان نیرومند، نزد خداوند بهتر و محبوب تر است از انسان با ایمان ناتوان.

صحیح مسلم، ج ۸، ص ۵۶

۱۲ القمان حکیم : **عَلَيْهِ السَّلَامُ** يَا بُنَيَّ لَا تَعُدُّ بَعْدَ تَقْوَى اللَّهِ مِنْ أَنْ تَتَّخِذَ صَاحِبًا صَالِحًا؛

فرزندم! بعد از تقوای الهی، از گرفتن دوست شایسته نگذر.

الاخوان، ص ۱۱۰، ح ۲۵

۱۳ امام علی **عَلَيْهِ السَّلَامُ** : خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ دَعَاكَ إِلَى صِدْقِ الْمَقَالِ بِصِدْقِ مَقَالِهِ وَنَدَبَكَ إِلَى أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ بِحُسْنِ أَعْمَالِهِ؛

بهترین برادرانت (دوستانت)، کسی است که با راستگویی اش تو را به راستگویی دعوت کند و با اعمال نیک خود، تو را به بهترین اعمال برانگیزد.

غررالحکم، ح ۵۰۲۲

۱۴ پیامبر **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** : مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا رَزَقَهُ اللَّهُ خَلِيلًا صَالِحًا؛

هر کس که خداوند برای او خیر بخواهد، دوستی شایسته نصیب وی خواهد نمود.

نهج الفصاحه، ح ۳۰۶۴

۱۵ پیامبر **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** : قَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! مَا حَقُّ ابْنِي هَذَا؟ قَالَ: تُحْسِنُ اسْمَهُ وَآدَبُهُوَ تَضَعُهُ مَوْضِعًا حَسَنًا؛

مردی به رسول خدا **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** عرض کرد: حق این فرزند بر من چیست؟ پیامبر فرمودند: اسم خوب برایش انتخاب کنی، به خوبی او را تربیت نمای و به کاری مناسب و پسندیده بگماری.

عده الداعی، ص ۷۶

۱۶ امام علی **عَلَيْهِ السَّلَامُ** : أَوْلَى الْأَشْيَاءِ أَنْ يَتَعَلَّمَهَا الْأَوْحَادُ، الْأَشْيَاءُ الَّتِي إِذَا صَارُوا رِجَالًا أَحْتَاجُوا إِلَيْهَا؛

شایسته ترین چیزهایی که جوانان باید آنها را بیاموزند، چیزهایی هستند که در بزرگسالی به آنها نیاز دارند.

شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج ۲۰، ص ۳۳۳، ح ۸۱۷

۱۷ پیامبر **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** : يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ : الْأَشَابُ الْمُؤْمِنُ بِقَدْرِ الرَّاضِي بِكِتَابِي ، أَلْقَانِعُ بِرِزْقِي ، أَلْتَارِكُ لِشَهْوَتِهِ مِنْ أَجَلِي هُوَ

عِنْدِي كَبْعُضٍ مَلَانِكْتِي ؛

خداوند عزوجل می فرماید : جوان معتقد به قضا و قدم، خشنود به آنچه برایش مقدر کرده ام ، قانع به روزی ام و رهاکننده هوا و هوس به خاطر من ، در نزد من مانند یکی از فرشتگان من است.

کنز العمال، ح ۴۳۱۰۷

۱۸ پیامبر **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** : مَا مِنْ شَابٍ تَزَوَّجَ فِي حَدَاثَةِ سِنِّهِ إِلَّا عَجَّ شَيْطَانُهُ : يَا وَيْلَهُ ، يَا وَيْلَهُ! عَصَمَ مِنِّي ثَلَاثِي دِينِهِ ، فَلْيَتَّقِ اللَّهَ -

الْعَبْدُ فِي الثَّلَاثِ الْبَاقِي ؛

هر جوانی که در سن کم ازدواج کند ، شیطان فریاد بر می آورد که : وای بر من ، وای بر من ! دو سوم دینش را از دستبرد من ، مصون نگه داشت . پس بنده باید برای حفظ يك سوم باقی مانده دینش ، تقوای الهی پیشه سازد.

نوادیر راوندی ، ص ۱۱۲

۱۹ پیامبر ﷺ : يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ عَلَيْكُمْ بِالْبَاهِ فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِيعُوهُ فَعَلَيْكُمْ بِالصِّيَامِ فَإِنَّهُ وَجَاؤُهُ ؛

ای گروه جوانان! ازدواج کنید . اگر نمی توانید ، روزه بگیرید ، که روزه مهاری شهوت است.

کافی ، ج ۴ ، ص ۱۸۰ ، ح ۲

۲۰ امام علی علیه السلام : إِذَا احْتَجَّتْ إِلَى الْمَشُورَةِ فِي أَمْرٍ قَدْ طَرَأَ عَلَيْكَ فَاسْتَبَدَّهِ بَدَايَةُ الشُّبَّانِ ، فَإِنَّهُمْ أَحَدٌ أَذْهَانًا وَآسْرَعُ حَدْسًا ، ثُمَّ رُدَّةٌ بَعْدَ ذَلِكَ إِلَى رَأْيِ الْكُهُولِ وَالشُّيُوخِ لَيْسَتْ عَقِيبُهُ وَيُحْسِنُوا الْإِخْتِيَارَ لَهُ ، فَإِنَّ تَجْرِبَتَهُمْ أَكْثَرُ ؛

هرگاه به مشورت نیازمند شدى ، نخست به جوانان مراجعه نما ، زیرا آنان ذهنی تیزتر و حدسى سریع تر دارند . سپس (نتیجه) آن را به نظر میان سالان و پیران برسان تا پیگیری نموده ، عاقبت آن را بسنجند و راه بهتر را انتخاب کنند ، چرا که تجربه آنان بیشتر است.

شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید ، ج ۲۰ ، ص ۳۲۷ ، ح ۸۶۶

۲۱ امام علی علیه السلام : يَتَّبِعِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يَخْتَرِسَ مِنْ سُكْرِ الْمَالِ وَ سُكْرِ الْقُدْرَةِ ، وَ سُكْرِ الْعِلْمِ ، وَ سُكْرِ الْمَدْحِ وَ سُكْرِ الشَّبَابِ ، فَإِنَّ لِكُلِّ ذَلِكَ رِيحًا خَبِيثَةً تَسْلُبُ الْعَقْلَ وَ تَسْتَخِفُّ الْوَقَارَ ؛

سزاوار است که عاقل ، از مستی ثروت ، قدرت ، دانش ، ستایش و مستی جوانی بپرهیزد ، چرا که هر يك را بادهای پلیدی است که عقل را نابود می کند و وقار و هیبت را کم می نماید.

غرر الحکم ، ح ۱۰۹۴۸

۲۲ امام صادق علیه السلام : اعْلَمِي أَنَّ الشَّابَّ الْحَسَنَ الْخُلُقِ مِفْتَاحُ لِلْخَيْرِ ، مِعْلَاقُ لِلشَّرِّ وَإِنَّ الشَّابَّ الشَّحِيحَ الْخُلُقِ مِعْلَاقُ لِلْخَيْرِ مِفْتَاحُ لِلشَّرِّ ؛

بدان که جوان خوش اخلاق ، کلید خوبی ها و قفل بدی هاست و جوان بد اخلاق ، قفل خوبی ها و کلید بدی هاست.

امالی طوسی ، ص ۳۰۲ ، ح ۵۹۸

۲۳ پیامبر ﷺ : كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ جَالِسًا مَعَ أَصْحَابِهِ ذَاتَ يَوْمٍ فَنَظَرَ إِلَى شَابٍّ ذِي جَلْدٍ وَ قُوَّةٍ قَدْ بَكَرَ يَسْعَى فَقَالُوا :

وَيَحِ هَذَا لَوْ كَانَ شَبَابُهُ وَ جَلْدُهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى؟ فَقَالَ ﷺ لَا تَقُولُوا هَذَا ، فَإِنَّهُ إِنْ كَانَ يَسْعَى عَلَى نَفْسِهِ لِيَكْفِيهَا عَنِ الْمَسْأَلَةِ وَ يُغْنِيهَا عَنِ النَّاسِ فَهُوَ سَبِيلُ اللَّهِ ، وَإِنْ كَانَ يَسْعَى عَلَى أَبِي يَنْ ضَعِيفِينَ أَوْ ذُرِّيَّةٍ ضِعَافٍ لِيُغْنِيَهُمْ وَيَكْفِيَهُمْ فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ . وَإِنْ كَانَ يَسْعَى تَفَاخُرًا وَ تَكَاثُرًا فَهُوَ فِي سَبِيلِ الشَّيْطَانِ ؛

روزی پیامبر ﷺ، در میان یاران خود نشسته بودند. چشمشان به جوانی چالاک و نیرومند افتاد که از صبحگاهان، تلاش می کرد. یاران گفتند: وای بر او! چه می شد اگر جوانی و چالاکي اش در راه خدا بود؟ پیامبر ﷺ فرمودند: چنین نگویید. اگر او برای خودتلاش می کند تا از مردم بی نیاز شود و نزد آنان دست دراز نکند، در راه خدا کار می کند. اگر برای پدر و مادر ناتوان و یا فرزندان ناتوان خویش تلاش می کند، تا آنان را بی نیازو زندگی شان را اداره کند، کار او در راه خداست، ولی اگر برای ثروت اندوزی و فخر فروشی تلاش می کند، کار او در راه شیطان است.

المحجة البيضاء، ج ۳، ص ۱۴۰

۲۴ پیامبر ﷺ: وَلِي رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَتَابُ بْنُ أُسَيْدٍ وَعُمَرُ بْنُ أَحَدَى وَعِشْرُونَ سَنَةً أَمَرَمَكَّةَ وَأَمْرَهُ ﷺ أَنْ يُصَلِّيَ بِالنَّاسِ وَهُوَ أَوَّلُ أَمِيرٍ صَلَّى بِمَكَّةَ بَعْدَ الْفَتْحِ جَمَاعَةً.

ثُمَّ التَّفْتُ ﷺ لَهُ قَاتِلًا يَا عَتَابُ! تَدْرِي عَلَى مَنْ اسْتَعْمَلْتُكَ؟! اسْتَعْمَلْتُكَ عَلَى أَهْلِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، وَلَوْ أَعْلَمَلَهُمْ خَيْرًا مِنْكَ اسْتَعْمَلْتُهُ عَلَيْهِمْ. وَكَتَبَ إِلَى أَهْلِ مَكَّةَ: لَا يَحْتَجُّ مُحْتَجٌّ مِنْكُمْ فِي مُخَالَفَتِهِ بِصَغَرِ سِنِّهِ فَلَيْسَ الْاَكْبَرُ هُوَ الْاَفْضَلُ، بَلِ الْاَفْضَلُ هُوَ الْاَكْبَرُ؛

رسول خدا ﷺ، عتاب بن اسید را - که جوانی ۲۱ ساله بود، به فرمانداری مکه منصوب کردند و به او فرمان دادند که امامت جماعت و جمعه مردم را نیز به عهده بگیرد و او نخستین فرماندار بعد از فتح مکه بود که در این شهر، نماز جماعت و جمعه برگزار کرد. رسول خدا ﷺ، سپس به او رو کردند و فرمودند: ای عتاب! می دانی تو را بر چه کسانی فرماندار کرده ام؟ تو را بر مردم شهر خدای عزوجل فرماندار کرده ام و البته اگر کسی بهتر از تو سراغ داشتم، او را فرماندار آنان قرار می دادم. آن حضرت، سپس به اهل مکه نوشتند: مبادا کسی در نافرمانی از او، به کم سن بودنش استدلال کند، چرا که بزرگ تر، شایسته تر نیست، بلکه شایسته تر، بزرگ تر است.

بحار الأنوار، ج ۲۱، ص ۱۲۳، ح ۲۰

۲۵ امام صادق علیه السلام: عَلِيٌّ لَسْتُ أَحِبُّ أَنْ أَرَى الشَّابَّ مِنْكُمْ إِلَّا غَادِيًا فِي حَالَيْنِ: إِمَّا عَالِمًا أَوْ مُتَعَلِّمًا، فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْ فَرَطًا، فَإِنْ فَرَطَ ضَيَّعَ، وَإِنْ ضَيَّعَ آتَمَ، وَإِنْ آتَمَ سَكَنَ النَّارَ وَالَّذِي بَعَثَ مُحَمَّدًا بِالْحَقِّ؛

دوست ندارم جوانان شما را جز در دو حالت ببینم: دانشمند یا دانش اندوز. اگر جوانی چنین نکند، کوتاهی کرده و اگر کوتاهی کرد، تباه ساخته و اگر تباه ساخت، گناه کرده است و اگر گناه کند، سوگند به آن کس که محمد ﷺ را به حق برانگیخت، دوزخ نشین خواهد شد.

امالی طوسی، ص ۳۰۳، ح ۶۰۴

۲۶ امام صادق علیه السلام: مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ وَهُوَ شَابٌّ مُؤْمِنٌ اخْتَلَطَ الْقُرْآنُ بِلَحْمِهِ وَدَمِهِ وَجَعَلَهَا لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَّةِ، وَكَانَ الْقُرْآنُ حَجِيزًا عَنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

هر جوان مؤمنی که در جوانی قرآن تلاوت کند ، قرآن با گوشت و خورش می آمیزد و خداوند عزوجل او را با فرشتگان بزرگوار و نیک قرار می دهد و قرآن نگهبان او در روز قیامت ، خواهد بود.

کافی، ج ۲، ص ۶۰۳، ح ۴

۲۷ امام علی علیه السلام : **مُرُوا الْأَحَادِيثَ بِالْمِرَاءِ وَالْجِدَالَ وَالْكُهُولَ بِالْفِكْرِ وَالشُّيُوخَ بِالصَّمْتِ ؛**

جوانان را به مباحثه و مناظره ، و میان سالان را به اندیشیدن ، و پیران را به سکوت ، فرمان دهید.

شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج ۲۰، ص ۲۸۵، ح ۲۶۰

۲۸ امام علی علیه السلام : **أَرْبَعَةٌ أَشْيَاءٌ لَا يَعْرِفُ قَدْرَهَا إِلَّا أَرْبَعَةٌ: الشَّبَابُ لَا يَعْرِفُ قَدْرَهُ إِلَّا الشُّيُوخُ وَالْعَافِيَةُ لَا يَعْرِفُ قَدْرَهَا إِلَّا أَهْلُ الْبَلَاءِ وَالصَّحَّةُ لَا يَعْرِفُ قَدْرَهَا إِلَّا الْمَرَضِيُّو الْحَيَاةُ لَا يَعْرِفُ قَدْرَهَا إِلَّا الْمَوْتِيُّ ؛**

ارزش چهار چیز را جز چهار گروه نمی شناسند : جوانی را جز پیران، آسایش را جز گرفتاران، سلامتی را جز بیماران و زندگی را جز مردگان.

موعظ العددیه ، ص ۲۷۵

۲۹ امام علی علیه السلام : **أَصْحَابُ الْمَهْدِيِّ شَبَابٌ لَا كُهُولَ فِيهِمْ إِلَّا مِثْلُ كَحْلِ الْعَيْنِ وَالْمِلْحُ فِي الزَّادِ وَالزَّادُ الْمِلْحُ ؛**

یاران مهدی (عج) جوان اند و کهن سالان در میان آنان کم اند، مانند سُرْمه در چشم و نمک در زاد و توشه، که کمترین قسمت توشه ، نمک است.

الغیبة طوسی ، ص ۴۷۶، ح ۵۰۱

۳۰ پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : **خَيْرُ شَبَابِكُمْ مَنْ تَزَيَّا بِزِيِّ كُهُولِكُمْ وَشَرُّ كُهُولِكُمْ مَنْ تَزَيَّا بِزِيِّ شَبَابِكُمْ ؛**

بهترین جوانان شما آنان اند که خود را به سبک بزرگسالان بیارایند و بدترین بزرگسالان ، کسانی اند که خود را شبیه جوانان کنند.

إرشاد القلوب ، ص ۴۱

۳۱ پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : **مَنْ أَحْسَنَ عِبَادَةَ اللَّهِ فِي شَبَابِهِ ، لَقَاءَ اللَّهِ الْحِكْمَةَ عِنْدَ شَيْبَتِهِ ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى : « وَ لَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَى ءَاتَيْنَاهُ حُكْمًا وَ عِلْمًا » ثُمَّ قَالَ تَعَالَى : « وَ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ » ؛**

هر کس که در جوانی خوب بندگی خدا کند ، خداوند در پیری به او حکمت می آموزد. خدای متعال می فرماید : « و چون به رشد و کمال خویش رسید ، به او حکمت و دانش عطا کردیم » و در ادامه آیه می فرماید : « و نیکوکاران را چنین پاداش می دهیم . »

قصص، آیه ۱۴؛ أعلام الدین ، ص ۲۹۶

۳۲ امام صادق عليه السلام: اجتهدت في العبادة وانا شاب، فقال لي ابي: يا بني دون ما اراكتصنع، فان الله عزوجل اذا احب عبدا رضى عنه باليسير؛

در جوانی زیاد عبادت می کردم . پدرم به من فرمود : فرزندم! کمتر عبادت کن، زیرا خداوند عزوجل، اگر بنده ای را دوست بدارد، با عبادت کم هم از او خشنود می گردد.

کافی، ج ۲، ص ۸۷، ح ۵

۳۳ پیامبر صلى الله عليه وآله وسلم: ليتزود العبد من دنياه لآخرته، و من حياته لموته و من شبابه لهرمه، فان الدنيا خلقت لكم و انتم خلقتم للآخرة؛

انسان باید برای آخرتش از دنیا، برای مرگش از زندگی و برای پیری اش از جوانی، توشه بگیرد، چرا که دنیا برای شما آفریده شده و شما برای آخرت آفریده شده اید.

تنبيه الخواطر، ج ۱، ص ۱۳۱

۳۴ پیامبر صلى الله عليه وآله وسلم: اوسعوا للشباب في المجلس و افهموهم الحديث فانهم الخلوفا و اهل الحديث؛

برای جوانان در مجالس جای باز کنید. و امور نو و جدید را به آنان تفهیم کنید، چراکه این گروه جایگزین شما و درگیر مسائل جدید خواهند شد.

الفردوس، ج ۱، ص ۹۸، ح ۳۲۰

۳۵ پیامبر صلى الله عليه وآله وسلم: التوبة حسن و لكن في الشباب احسن؛

توبه زیباست، ولی از جوان زیباتر.

کنز العمال، ج ۴۳۵۴۲

۳۶ امام سجاد عليه السلام: مر رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ب قوم يزفون حجرا فقال: ما هذا؟ قالوا: نعرف بذاك اشدنا و اقوانا. فقال صلى الله عليه وآله وسلم: االا اخبركم باشدكم و اقواكم؟ قالوا: بلى، يا رسول الله. قال: اشدكم و اقواكم الذي اذا رضى لم يدخله رضا في اثم ولا باطل و اذا سخط لم يخرج منه سخطه من قول الحق و اذا قدر لم يتعاط ماليس له بحق

پیامبر صلى الله عليه وآله وسلم بر گروهی گذشتند که سنگی را بلند می کردند. فرمودند: این چه کاری است؟ گفتند: با این کار، نیرومندترین و محکم ترین خود را می شناسیم. فرمودند: آیه به شما خبر دهم که محکم ترین و قوی ترین شما کیست؟ گفتند: بلی ای پیامبر خدا! فرمودند: محکم ترین و قوی ترین شما، کسی است که هر گاه خشنود شود، خشنودی اش او را به گناه و باطل نکشاند، و هر گاه خشمگین شود، خشمش او را از سخن حق، بیرون نبرد، و هر گاه به قدرت رسید، آنچه برایش حق نیست، دست نزند.

معانی الأخبار، ص ۳۶۶

۳۷ امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِذَا عَاتَبْتَ الْحَدَّثَ فَاتْرُكْ لَهُ مَوْضِعًا مِنْ ذَنْبِهِ لِئَلَّا يَحْمِلَهُ إِلَّا خَرَجَ عَلَيَّ الْمُكَابَرَةُ ؛

هرگاه جوان را توبیخ کردی ، برخی خطاهای او را نادیده بگیر ، تا توبیخ تو ، او را بهمقابله وادار نسازد.

شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید ، ج ۲۰ ص ۳۳۳ ، ح ۸۱۹

۳۸ پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : يَا مَعْشَرَ شَبَابِ قُرَيْشٍ احْفَظُوا فُرُوجَكُمْ ، أَلَا مَنْ حَفِظَ فَرْجَهُ فَلَهُ الْجَنَّةُ ؛

ای جوانان قریش ! پاک دامنی پیشه کنید . بدانید هر کس خود را در برابر شهوت حفظ کند ، بهشت از آن اوست.

المعجم الأوسط ، ج ۷ ، ص ۶۱

۳۹ پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : لَا تَزُولُ قَدَمَا قَدَمِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ أَرْبَعٍ عَنْ عُمْرِهِ فِيمَا أَنْفَاهُ وَ عَنْ شَبَابِهِ فِيمَا أَبْلَاهُ وَ عَنْ مَالِهِ

مِنْ أَيْنَ أَكْتَسَبَهُ وَ فِيمَا أَنْفَقَهُ وَ عَنْ حُبِّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ ؛

انسان ، در روز قیامت ، قدم از قدم بر نمی دارد ، مگر آن که از چهار چیز پرسیده می شود : از عمرش که چگونه گذرانده است ، از جوانی اش که چگونه سپری کرده ، از ثروتش که از کجا به دست آورده و چگونه خرج کرده است و از دوستی ما اهل بیت

خصال ، ص ۲۵۳ ، ح ۱۲۵

